

การป้องกันอุบัติเหตุจราจร

สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ*

ปัญหาบาดเจ็บจัดเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตที่พบบ่อย โดยพบเป็นอันดับหนึ่งสำหรับประชากรในวัยรุ่นคือประมาณ 30 % ของผู้เสียชีวิตและเป็นอันดับแปดเมื่อนับรวมทุกอายุ นอกจากนี้ยังที่ประชากรในวัยทำงานที่ได้รับบาดเจ็บไม่ถึงแก่ชีวิตอีกจำนวนมากประมาณ 1% ของประชากร ปัจจัยที่พบว่าทำให้เกิดความเสียหายได้แก่ การดื่มแอลกอฮอล์หรือของมีเมา การไม่ใช้อุปกรณ์นิรภัยตามกำหนด ทำให้ในสหรัฐอเมริกากำหนดกฎหมายสำหรับเอาผิดกับผู้ขับขี่ยานพาหนะที่มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.10 g/dL และกำหนดให้ผู้ส่งในยานพาหนะคาดเข็มขัดนิรภัย รวมทั้งสวมใส่หมวกกันน็อคเมื่อขับขี่มอเตอร์ไซด์ สำหรับประเทศไทย กำหนดให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะและผู้นั่งในตอหน้าของรถคาดเข็มขัดนิรภัยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2541 และผู้ขับขี่มอเตอร์ไซด์และผู้นั่งซ้อนท้ายสวมหมวกนิรภัย ส่วนระดับแอลกอฮอล์ในเลือดกำหนดที่ระดับเกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เป็นผู้ขับขี่ที่เมาสุรา

ประสิทธิผลของการลดอัตราเสี่ยง

มีการศึกษาว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะที่มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงกว่า 0.05 g/dL จะมีความสามารถในการขับขี่และตัดสินใจลดลง รวมถึงพบว่าสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุและอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจร อีกทั้งผู้เคราะห์ร้ายที่เมาก็ลดความสามารถในการหลบ

หลีกจากภัยอันตราย อัตราเสี่ยง relative risk ในการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรในผู้เมามากสูงเป็น 8 เท่าของผู้ที่ไม่ดื่ม การเสพสิ่งเสพติดหรือของมีเมาอื่น เช่น กัญชา โคเคน หรือยาเสพติดประเภทที่พบ 10-32 % ของผู้ที่บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจร

การคาดเข็มขัดนิรภัยช่วยลดอัตราเสี่ยงต่อการบาดเจ็บรุนแรงสำหรับผู้ที่นั่งตอหน้ารถยนต์ได้ถึง 55 % และลดอัตราตายลงได้ 40-50 % เช่นเดียวกัน ส่วนการสวมหมวกกันน็อคช่วยลดอัตราการบาดเจ็บต่อศีรษะและสมองได้ 40-75 % และลดอัตราตายได้ถึง 26.5 %

ประสิทธิภาพของการให้คำแนะนำและการออกกฎหมายควบคุม

ถึงแม้จะมีกฎหมายควบคุมและมีการตรวจจับ ก็ยังพบว่าผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎอีกจำนวนมาก จากประสบการณ์ในทางปฏิบัติในสหรัฐอเมริกาพบว่า ประชากรที่มาพบแพทย์ส่วนมากก็ยังปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง ดังนั้นน่าจะเป็นช่องทางที่แพทย์สามารถช่วยแนะนำประชากร ที่มาพบให้ทราบถึงประโยชน์ที่จะพึงได้รับหรือการหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจสามารถป้องกันได้ หรือผ่านการให้ความรู้แก่ชุมชนซึ่งก็ได้พิสูจน์โดยการศึกษาทดลองหลายต่อหลายชิ้นให้เห็นชัดเจนว่า การให้คำแนะนำโดยแพทย์ที่ประสิทธิภาพสูง โดยเฉพาะในกลุ่มที่ให้คำแนะนำในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรสำหรับเด็ก

* ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรการ (Intervention)

มาตรการนี้ใช้กับประชากรกลุ่มอายุ 15-24 ปี, 25-39 ปี และ 40-59 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ยังขับชียานพาหนะ

มาตรการ / คำแนะนำ	กำลังของคำแนะนำ
1. คาดเข็มขัดนิรภัยเสมอทั้งผู้ขับขี่รถยนต์และผู้นั่ง	ก : ควรทำ
2. สวมหมวกนิรภัย เสมอเมื่อขับขี่รถมอเตอร์ไซด์	ก : ควรทำ
3. ไม่นั่งในสวนท้ายของรถบรรทุก หรือปิกอัพที่ไม่ได้ ทำที่นั่งสำหรับผู้โดยสารไว้	ข : น่าทำ
4. ไม่ขับชียานพาหนะขณะมีเมามาหรือดื่มสุรา	ก : ควรทำ
5. ไม่ขับชียานพาหนะขณะเสพสารเสพติดหรือ ยาที่มีผลต่อระบบประสาท	ก : ควรทำ
6. จัดโปรแกรมให้ความรู้แก่ประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	ข : น่าทำ